

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyně Mgr. Hany Janotové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **Ekoplanet s. r. o.**, IČ: 25269569
sídlem Ohrazenice 85, Ohrazenice

proti
žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
sídlem Těšnov 65/17, Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2025, č.j. MZE-72549/2025-14132

t a k t o:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2025, č.j. MZE-72549/2025-14132, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 3.000 Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu (dále jen „SZIF“) ze dne 18. 12. 2024, č.j. SZIF/2024/0769652 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

2. Předmětem sporu je splnění podmínek dotace v rámci opatření ekologické zemědělství pro rok 2020 podle nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologického zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení č. 76/2015“).
3. Žalobkyně je zemědělskou podnikatelkou, která obhospodařuje různé druhy dílů půdních bloků (dále jen „DPB“). Dne 15. 6. 2020 požádala SZIF o poskytnutí dotace konkrétně na 68 DPB v kategorii ostatní sady (EZ-OS) s celkovou výměrou 116,55 hektaru, 9 DPB v kategorii ostatní sady (PO-OS) s celkovou výměrou 26,13 hektaru, a 31 DPB v kategorii travní porost na orné půdě (PO-RT) s celkovou výměrou 0,05 hektaru (dále jen „žádost“). SZIF provedl administrativní kontrolu žádosti, provedl také několik kontrol na místě. Při nich zjistil, že u jednotlivých DPB žalobkyně porušila či nesplnila různé dotační podmínky, a žádost tak v celém rozsahu zamítl.
4. Konkrétně SZIF při kontrolách provedených 6. 8. 2020 a 22. 9. 2020 zjistil, že šest DPB, resp. jejich část, žalobkyně řádně neobhospodařovala. U třech DPB zjistil plochu, která nemohla být zahrnuta do tzv. způsobilé plochy, u jednoho DPB pak žalobkyně neprovedla do 31. 7. odklizení biomasy či nedopasků. SZIF proto u těchto DPB výměru zjištěné plochy snížil. Jeden DPB SZIF nezahrnul do tzv. zjištěné plochy, protože jej žalobkyně neosadila ovocnými keři v požadované minimální hustotě. SZIF pak výši dotace snížil o polovinu u těch DPB, kde žalobkyně neměla opakovaně do 31. 8. provést mechanickou údržbu nebo pastvu meziřadí a příkmenného pásu.
5. Ke snížení výměry pro poskytnutí dotace SZIF přistoupil i u pěti dalších DPB, kde byla v různých výměrách zjištěna plocha bez právního důvodu užívání. Jeden DPB SZIF nezahrnul do zjištěné plochy z důvodu jeho nevedení v evidenci ovocných sadů dle zákona č. 147/2002, o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském) — dále jen „zákon o ÚKZÚZ“. U dvou DPB v kategorii ostatní sady (PO-OS) byl zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a zjištěnou plochou; i ve vztahu k nim SZIF snížil nebo zamítl dotaci.
6. Při kontrolách provedených v období od 9. 2. do 3. 3. 2021 také SZIF zjistil, že u DPB zařazených v kategorii ovocný sad — ostatní sad, na kterých měl jako druh ovoce převládat rakytník řešetlakový (dále jen „rakytník“), žalobkyně nesplnila dotační podmínku tzv. požadované minimální úrovně produkce ovoce na ha plochy jeho výměry v min. výši referenční hodnoty uvedené v příloze č. 9 k nařízení č. 76/2015. Žalobkyně totiž u DPB s převládajícím rakytníkem deklarovala za rok 2020 nulovou sklizeň jeho plodů, neboť ty byly znehodnoceny hmyzím škůdcem vrtulí rakytníkovou [*rhagoletis batava*], (dále jen „škůdce“).
7. Žalobkyně se snažila zamezit vlivu výskytu škůdce na poskytnutí dotace tím, že o jeho výskytu 8. 12. 2020 SZIF prostřednictvím tzv. ohlášení vyšší moci vedeného pod č.j. SZIF/2020/0757204 (dále jen „ohlášení vyšší moci z 8. 12. 2020“) informovala. Výskyt škůdce žalobkyně dokládala odborným posudkem vypracovaným Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (dále jen „ÚKZÚZ“) z 27. 11. 2020, č.j. UKZUZ/219319/2020 (dále jen „odborný posudek z 27. 11. 2020“). Ten byl však zpracován jen pro část ohlašovaných DPB; na této části byl ÚKZÚZ výskyt škůdce potvrzen. SZIF sice vyšší moc svým sdělením z 20. 1. 2021, č.j. SZIF/2021/0081715 (dále jen „sdělení z 20. 1. 2021“), uznal nejprve v celém deklarovaném rozsahu. Následně ale rozsah ohlášené vyšší moci opětovně posoudil a sdělením z 12. 2. 2021, č.j. SZIF/2021/0144711 (dále jen „sdělení

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

z 12. 2. 2021“), zúžil rozsah jejího uznání pouze na osm DPB uvedených v odborném posudku z 27. 11. 2020. Z důvodu zjištění nulového množství vlastní produkce rakytníku na ostatních DPB, shledal SZIF porušení také dotační podmínky uvedené v § 15 odst. 3 písm. i) nařízení č. 76/2015, a proto dle § 25 odst. 12 téhož nařízení žádost o dotaci na kulturu ovocný sad ostatní zamítl.

II. Žaloba, vyjádření žalovaného a další podání účastníků

8. Žalobkyně se proti napadenému rozhodnutí brání žalobou. Má za to, že se žalovaný dostatečně nevypořádal s její podrobnou odvolací argumentací, včetně doloženého plošného výskytu škůdce, který žalobkyně doložila znaleckým posudkem č. 66/2/21 vypracovaným Ing. Svatoplukem Janstou dne 9. 7. 2021 (dále jen „znalecký posudek“) a doplňujícím posudkem ÚKZÚZ. Dále také neprovedl žalobkyní navržené důkazy, zejména výslechy svědků, a nevypořádal se ani s právními argumenty týkajícími se vyšší moci, které se týkaly choroby rostlin postihující plodiny zemědělců nebo jejich část. Žalobkyně má napadené rozhodnutí také za nepřezkoumatelné, protože žalovaný objektivně nepřezkoumal skutkový stav a prvostupňové rozhodnutí pouze formálně potvrdil.
9. Žalovaný ve svém vyjádření zrekapituloval průběh správního řízení před oběma správními orgány a navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Uvedl, že výskyt škůdce není sporný, sporný je rozsah jeho výskytu na jednotlivých DPB tak, aby ho na nich bylo možné označit za okolnost vyšší moci. Napadené rozhodnutí stojí na rozsahu uznané vyšší moci dle odborného posudku z 27. 11. 2020; proč ji žalovaný ve zbytku neuznal pak dostatečně vysvětlil. S navrženými důkazy se vypořádal na str. 3 a 4 napadeného rozhodnutí, kde se znaleckým posudkem i pozdějšími odbornými posudky ÚKZÚZ posudky zabýval a hodnotil je. S odvoláním se tedy věcně vypořádal, vymezil, z jakých podkladů vyšel a proč některé z žalobkyní předložených důkazů neprovedl. Žalovaný má relevantní odvolací námitky za vypořádané, s ohledem na obsáhlost odvolání nebylo jeho povinností poskytnout odpověď na každou dílčí námitku, svůj odlišný názor přesvědčivě zdůvodnil.
10. Žalobní námitku týkající se neprovedení důkazů považuje za příliš obecnou, není z ní patrné, jakých konkrétních svědků se má týkat ani jakou spornou otázku by měly jejich výpovědi objasnit. Žalovaný ale z obsahu žaloby dovořil, že tím žalobkyně sleduje prokázat svoje tvrzení, že výskyt škůdce (a tedy i okolnosti vyšší moci) byl plošný. Dle něj tato námitka má nosné důvody napadeného rozhodnutí, to vychází při vymezení rozsahu okolnosti vyšší moci z odborného posudku z 27. 11. 2020. Současně se v napadeném rozhodnutí výslovně uvádí, proč žalovaný nemohl vycházet z navržených posudků. K tomu žalovaný zopakoval argumentaci, kterou ve vztahu k posudkům uvedl již v napadeném rozhodnutí. Provedení svědeckých výpovědí na těchto závěrech ničeho nezmění. Výslech osob z ÚKZÚZ by přinesl informace, které jsou již obsaženy v jejich odborných posudcích, které jsou součástí správního spisu. Žalobkyně se výsledkem osob domáhá pouze jiné procesní formy důkazů, aniž by současně tvrdila, jaké nové konkrétní skutkové okolnosti by měl výslech nad rámec odborných posudků přinést.
11. K obecným návrhům žalobkyně v odvolacím řízení, aby byly vyslechnuty osoby „z oboru“ (Ing. S./Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy) a k dalším odkazům na „čestná prohlášení“ a k návrhům výsledků dalších osob žalovaný doplnil, že tyto návrhy byly formulovány neurčitě, bez vztahu k tomu, jaké konkrétní skutkové nebo procesní otázky se týkají. Žalovaný proto neměl povinnost se jimi ve smyslu § 52 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zabývat a provádět

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

dokazování nad rámec podkladů, z nichž vycházel. Samy o sobě by názor žalovaného nemohly vyvrátit.

12. Žalovaný za důvodnou nepovažuje ani námitku týkající se nedostatečného vypořádání právní argumentace žalobkyně týkající se ohlášení vyšší moci z důvodu napadení rakytníku škůdcem. Má za to, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, když v něm žalovaný jednak vyložil obecná kritéria vyšší moci, ale i vysvětlil, proč okolnost vyšší moci neuznal ve vztahu ke všem DPB. Že se škůdce vyskytuje na DPB v důsledku toho, že žalobkyně v průběhu let nečinila dostatečná nápravná opatření, vyplývá i z dalších podkladů založených ve správním spisu. Z odborného posudku ÚKZÚZ z března 2021 předloženého žalobkyní je sice napadení rakytníkového porostu patrné, současně z něj, stejně jako z dalších zjištění učiněných a uvedených v protokolu o kontrole na místě č.j. 2524/400/37/2021 a sdělení č.j. SZIF/2021/0263709, vyplývá, že tento stav porostu a produkce je způsobený dlouhodobě nedostatečným ošetřováním výsadby.
13. Pro podpůrný kontext žalovaný poukázal na to, že žalobkyně deklarovala nulový objem vlastní produkce rakytníkových plodů na opatření ekologické zemědělství za roky 2018 až 2020. Opakované prohlášení vyšší moci a údaj o nulové produkce ale samy o sobě rozsah napadení na konkrétních DPB v rozhodném období neprokazují, ani nenahrazují odborné vymezení podložené odborným posudkem z 27. 11. 2020, a tedy ani nejsou důvodem pro závěr, že by byly splněny znaky vyšší moci u všech DPB. Naopak, dokresluje se tím dlouhodobý charakter potíží, které vyžadují přiměřená preventivní a nápravná opatření, na jejichž význam žalovaný v napadeném rozhodnutí výslovně poukázal.
14. Replikou ze dne 23. 2. 2025 žalobkyně reagovala především na výtku žalovaného týkající se přílišné obecnosti žalobní námitky o neprovedení důkazů. Navrhla proto jako důkaz provést znalecký posudek a výslech či písemné vyjádření jeho zpracovatele, odborné posudky ÚKZÚZ z roku 2021 a výslech, popř. písemné vyjádření jeho pracovníka, pracovníka VSÚO Holovousy a diagnostika či osob podílejících se na výsadbě a následné údržbě rakytníku. V podání formulovala pro navržené svědky také řadu otázek.
15. V dalším podání ze dne 9. 3. 2025 se žalobkyně vymezila vůči názoru žalovaného, že opakovaný výskyt škůdce sám o sobě vylučuje okolnost vyšší moci. Žalobkyně má ve věci sporného rozsahu za rozhodující ujasnit, zda správní orgány zvolily správný právní test vyšší moci a aplikovaly jej správně na plodiny nebo jejich část, a zda posoudily rozsah napadení na základě relevantních podkladů. Žalobkyně odmítla, že by při rozsahu vyšší moci nebylo možné vycházet z podkladů vypracovaných na počátku roku 2021; výskyt škůdce je dynamický a může být mozaikovitý; jednorázové vymezení z roku 2020 nemusí zachytit skutečný dopad na plodiny. Pokud se odborné posudky z roku 2021 vztahují na stejného škůdce a vyhodnocují dopady na plody a sklizeň, nelze je apriorně odmítnout. Nesouhlasila ani s tím, že by neošetřování porostů bylo důvodem výskytu škůdce. Neošetřované porosty nejsou prokázány na úrovni konkrétních let a DPB, žalovaný při tom směřuje výskyt škůdce a obecné hodnocení agrotechniky. I po zjištění dílčích nedostatků (ve vztahu k údržbě meziřadí) to žalovaného nezabavilo povinnosti zjistit, zda mezi těmito nedostatky existuje příčinná souvislost ve vztahu k nulové produkci rakytníku. Žalobkyně doplnila, že okolnost vyšší moci ohlašovala opakovaně nejen kvůli výskytu hmyzího škůdce, ale také z důvodu napadení zimolezu kamčatského a jeřábu černého hrabošem polním. Odborně diagnostikované okolnosti vyšší moci u žalobkyně nastávaly opakovaně, žalovaný se však uchýlil k nesprávnému paušálnímu závěru, že opakovanost sama o sobě vyšší moc vylučuje. Navrženými důkazy chce žalobkyně vyjasnit, a) jaký byl rozsah a intenzita výskytu škůdce

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

na (části) ploch, b) existenci příčinné souvislosti mezi znehodnocením plodu a nemožnosti sklizně, c) zda je omezení rozsahu výskytu okolnosti vyšší moci z odborného hlediska udržitelné, d) zda byl zvolen správný monitoring a účinná opatření (lapáky, atraktanty, testování přípravků, schválení POR SpinTor).

III. Posouzení věci Městským soudem v Praze

16. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Následně přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“). Přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
17. O žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro takový postup byly splněny podmínky § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jak bude rozvedeno dále.
18. Na rozhodnutí obou správních orgánů soud hleděl v souladu s ustálenou rozhodovací praxí správních soudů jako na jeden celek, kdy případné vady odůvodnění rozhodnutí prvostupňového správního orgánu mohl zhojit žalovaný (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu z 27. 2. 2012, č.j. 6 Ads 134/2012-47).
19. Soud se předně zabýval žalobními námitkami nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí.
20. Městský soud konstatuje, že v případech, kdy se správní orgán v rozhodnutí o opravném prostředku nevypořádá se všemi uplatněnými námitkami, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č.j. 8 Afs 66/2008-71, nebo ze dne 17. 1. 2013, č.j. 1 Afs 92/2012-45). Nedostatky odůvodnění rozhodnutí, které způsobují jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, nelze zhojit uvedením chybějících náležitostí odůvodnění ve vyjádření k žalobě. Soud vychází výlučně z odůvodnění rozhodnutí, které přezkoumává (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2004, č.j. 3 As 51/2003-58). O nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů se jedná zejména tehdy, opomeneli správní orgán na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2017, č.j. 2 As 337/2016-64). Naopak, pokud se správní orgán podstatou námítky řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námítky, o nepřezkoumatelnost rozhodnutí se nejedná. Správní orgány zároveň nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námítky jako celek neobstojí; takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud (srov. náleze ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č.j. 9 As 221/2014-43, nebo ze dne 27. 2. 2019, č.j. 8 Afs 267/2017-38). Z uvedeného vyplývá, že rozhodnutí odvolacího správního orgánu není nepřezkoumatelné, pokud je odpověď na dílčí odvolací námitku alespoň implicitně obsažena ve vypořádání jiné námítky nebo pokud správní orgán postaví proti námitkám vlastní ucelenou argumentaci, vedle níž námitka neobstojí. Zbývá dodat, že o nepřezkoumatelnost nejde ani tehdy, pokud je námitka, kterou správní orgán pominul, pro posouzení věci zjevně irelevantní.
21. Soud poznamenává, že žalobkyně předložila žalovanému odvolání formou 25 samostatných souborů v PDF formátu. Každý z těchto souborů obsahuje fotografii vytištěného papíru obsahujícího konkrétní část odvolání. Listy papíru jsou ručně číslovány, úvodní stránka

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

obsahuje také ručně psanou poznámku, některé z listů obsahují podpis jednatele žalobkyně. Samotný text odvolání je od sebe oddělen jednotlivými římskými číslicemi (I. až VII.). Odvolací argumentace je tvořena větami s chaotickou stavbou, žalobkyně při svém líčení zaměňuje třetí osobu a první osobu. Uchopitelnost jednotlivých tvrzení je ztížena také tím, že žalobkyně svá jednotlivá odvolací tvrzení prokládá návrhy důkazů, kdy je zřejmé, že spíše než označení odvolacího důkazu jako takového žalobkyně dokumentuje procesní aktivitu obou účastníků (viz str. 3 až 8, 10, 19 a 21 odvolání).

22. I přes veškeré popsané okolnosti, které žalovanému uchopení vlastní odvolací argumentace jistě ztížily, jsou však v podaném odvolání jednoznačně vymezeny konkrétní odvolací námitky. Je zřejmé, že žalobkyně v nich poukazovala na rozdílnou praxi, kterou SZIF zaujal ve vztahu k rozsahu ohlášené vyšší moci; v návaznosti na to vysvětlovala, jakým způsobem se snažila škůdce eliminovat a proč se jí to nepodařilo. Tato odvolací námitka se týkala porušení podmínky spočívající v minimální produkci rakytníku. Dle prvostupňového rozhodnutí ale žalobkyně porušila také celou řadu dalších dotačních podmínek. I vůči těmto závěrům žalobkyně v odvolání brojila, když se ohradila vůči tomu, že by na DPB 0402/7 a DPB 5203/20 neprovedla mechanickou údržbu nebo pastvu meziřadí a příkmenného pásu, a u DPB 4904/10, DPB 6404/5 a 9602/14 nesplnila minimální hustotu sazenic. Polemizovala také s charakterem ploch na DPB 5507/3, DPB 8504/4 a 8505/1, na nichž byla zjištěna neobhospodařovaná plocha. Totéž učinila samostatně i ve vztahu k DPB 5204/1. U DPB 5207/1 pak nesouhlasila s tím, že by DPB nebyl veden v evidenci ovocných sadů.
23. S odvolací argumentací se žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal následovně.
24. Po rekapitulaci některých zjištění a právních závěrů učiněných SZIF žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnul část odvolací argumentace. Reflektoval, že dle žalobkyně bylo prvostupňové rozhodnutí vydáno s právními vadami nesprávným úředním postupem a v rozporu s nařízením vlády a že má žalobkyně za tolerovaný případ vyšší moci epizootickou nákazu nebo chorobu rostlin a že ÚKZÚZ vydal na škůdce potvrzení, což nařízení č. 76/2015 připouští a že žalobkyně žádá o opětovné ohlášení vyšší moci. Popsal také, že vyšší mocí žalobkyně rozumí vyžírání plodů škůdcem, kdy sekundárně zbytek plodů přirozeně podléhá hnilobě, plísním a mumifikaci. Zmínil také prostředky a konkrétní snahu žalobkyně škůdce eliminovat, a to včetně snahy o provedení ořezu, na kterou žalobkyně od SZIF nedostala výjimku. Dále zmínil, že k porušení podmínky provedení mechanické údržby nebo pastvy meziřadí a příkmenného pásu žalobkyně zmínila jarní výsadbu zimolezu v roce 2020, kterou ošetřila těsně u sazenic mulčem, část pak nechala bez něj, protože na ploše nebyly kvetoucí plevy ani zarostlé sazenice. Poté shrnul žalobkynin požadavek na důkladné přehodnocení faktů s důrazem na uznání vyšších mocí v její prospěch.
25. Následně žalovaný zrekapituloval zjištění vyplývající z jednotlivých kontrol na místě; v nich mj. zmínil jednotlivé v odvolání zmíněné DPB 9602/14 a DPB 0402/7, jak uvedeno výše. U nich pouze konstatoval skutková zjištění a závěr o porušení jednotlivých ustanovení právních předpisů.
26. Poté přistoupil k vlastnímu vypořádání námitek.
27. Žalovaný shrnul, že žalobkyně ohlášením z 8. 12. 2020 ohlásila výskyt epizootické nákazy spočívající v napadení porostu rakytníku hmyzím škůdcem, který dle ní způsobil celkové znehodnocení plodů; konstatoval, že ohlášení bylo doloženo odborným posudkem ÚKZÚZ z 27. 11. 2020. Uvedl, že nejprve sdělením z 20. 1. 2021 vyšší moc uznal, následně ale vyšší

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

moc opětovně posoudil a následně sdělením z 12. 2. 2021 zúžil pouze na DPB uvedené v odborném posudku z 27. 11. 2020; ty vyjmenoval.

28. Žalovaný dále s odkazem čl. 2 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013¹ uvedl, že za vyšší moc je třeba považovat mimořádnou, nezaviněnou a nepředvídatelnou okolnost, přičemž žadatel (o dotaci, pozn. soudu) musí provádět pro zabránění šíření nákazy přiměřená nápravná opatření — údržbu meziřadí, pravidelný řez, vyklučení a novou dosadbu a ochranu proti škůdcům. Závěrem konstatoval, že pokud předmětné DPB a porost na nich nejsou v průběhu let řádně ošetřovány, pak výskyt škůdce nemůže z povahy věci takový charakter události naplnit.
29. Vypořádání ostatních námitek pak žalovaný shrnul do jediného odstavce: „*K dalším námitkám týkajících se obhospodařování jednotlivých DPB odvolací orgán uvádí, že kontrolou na místě bylo zjištěno neobhospodařování, popř. nedostatečný počet životaschopných jedinců. U zemědělské kultury ovocný sad, se o ovocný sad jedná v případě, že je zemědělsky obhospodařovaná půda rovnoměrně osázena v pravidelném sponu ovocnými stromy s hustotou nejméně 100 ks na ha nebo ovocnými keři při hustotě nejméně 800 ks na ha. Tato zjištění byla konstatovaná při kontrole na místě, která ověřuje skutečný stav v terénu v den kontroly.*“
30. Jak již soud uvedl výše, aby bylo možné soudem napadené rozhodnutí, které je zpravidla výsledkem odvolacího řízení, přezkoumat, musí z něj být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka řízení za liché, mylné nebo vyvrácené nebo proč považuje skutečnosti jím předestírané za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy za vyvrácené (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 8. 2004, č.j. 5 A 48/2001 47). Povinnost dostatečně se vypořádat s námitkami účastníka řízení platí tím spíše pro odvolací orgán, neboť samotným smyslem odvolacího řízení je přezkum napadeného rozhodnutí v rozsahu vznesených námitek (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 28. 7. 2014, č.j. 47 A 32/2012-38). Pokud účastník vznesе relevantní námitku, je třeba, aby na ni odvolací orgán reagoval pro věc významnými argumenty, které účastníku adekvátním způsobem vysvětlí, proč jsou uplatněné námitky nedůvodné (viz rozsudek NSS ze dne 23. 2. 2022, č.j. 3 As 304/2019-79). Pokud správní orgán výše uvedeným požadavkům na odůvodnění rozhodnutí nevyhoví, zatíží své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Nebude totiž zřejmé, proč rozhodl tak, jak rozhodl (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 11. 2019, č.j. 5 As 337/2018-28).
31. Strohosti, s jakou k vypořádání odvolací argumentace žalovaný přistoupil, nelze v kontextu výše uvedené judikatury přisvědčit. Posuzované odvolání sice lze považovat co do formy a částečně i obsahu za méně přehledné. Zvolené stylistické pojetí odvolání ale žalovaného nezbavilo jeho přezkumné role. Je klíčové, že i přes nestandardní formu je u každé z odvolacích námitek možné s dostatečnou jistotou pochopit, s jakým závěrem SZIF žalobkyně polemizuje. Správní orgán přitom musí reagovat i na stylisticky nebo strukturálně problematické odvolací námitky, jestliže je z nich stále možné dovodit jejich smysl. Tak tomu v posuzovaném případě je; soud shledává podané odvolání co do obsahu smysluplné a odvolací námitky argumentačně plně srozumitelné. Povinností žalovaného proto bylo na odvolací námitky v napadeném rozhodnutí reagovat.
32. To však žalovaný neučinil. Při vypořádání části první námitek, v níž žalobkyně namítá překvapivé zúžení rozsahu uznané okolnosti vyšší moci pouze na DPB uvedených

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008

v odborném posudku z 27. 11. 2020, se žalovaný omezil pouze na shrnutí procesních kroků žalobkyně a SZIF při ohlašování vyšší moci. Při vypořádání její druhé části pak žalovaný pominul, že žalobkyně v odvolání popsala konkrétní příklady snahy výskytu škůdce zabránit. Uvedením konkrétních příkladů údržby na daných DPB se snažila vyvrátit závěry SZIF o tom, že DPB nejsou řádně udržovány. Na tato tvrzení měl žalovaný řádně zareagovat tak, aby byla seznatelná úvaha, zda má provedení opatření za prokázané či nikoliv a zda skutečně mohlo vést k zamýšlenému cíli škůdce eliminovat. Nelze se spokojit s paušálním odkazem na to, že DPB a porost na nich nebyly v průběhu let řádně ošetřovány, když se právě jednotlivými, dostatečně konkretizovanými tvrzeními žalobkyně snaží tento závěr SZIF vyvrátit. Žalovaný sice oproti první části vypořádání námitky již zaujal hodnotící závěr, dle něž výskyt škůdce je důsledkem zanedbání řádné údržby DPB. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí však není vůbec patrné, jak k uvedenému závěru žalovaný dospěl.

33. Vypořádání ostatních odvolacích námitek rovněž neobstálo. Z obsahu odvolání je patrné, že odvolací námitky obsahují celou řadu tvrzení, kterými se žalobkyně snažila závěry SZIF zpochybnit. Uvedla, kdy, jak a v jakém rozsahu mechanickou údržbu provedla, snažila se osvětlit, kdy a proč nahradila zničené rakytníkové sazenice zimolezem a dalšími druhy, vylicila také své minulé snahy ohlásit sucho a výskyt hraboše jako okolnosti vyšší moci. Popsala, proč u konkrétních částí uvedených DPB nesouhlasí se závěry SZIF o jejich neobhospodařování. Požadovala ověřit, že je jeden z DPB veden v evidenci ovocných sadů.
34. Již z uvedeného je patrné, že vypořádání spočívající v konstatování, že kontrolou na místě bylo zjištěno neobhospodařování, resp. nedostatečný počet životaschopných jedinců, a parafrázování blíže neurčené dotační podmínky, nelze považovat v kontextu konkrétních odvolacích námitek za dostatečné. Na tom nic nemění skutečnost, že ve vztahu k DPB 4904/10, DPB 5204/1, DPB 9602/14 a DPB 0402/7 žalovaný zopakoval či v detailu doplnil některá zjištění vyplývající z kontrol na místě.
35. Soud si je vědom, že ne každá vada správního rozhodnutí (např. obsahová nepřehlednost či nepřesnost) automaticky vede k jeho zrušení; pouhé stručné zpracování nic nevypovídá o věcné správnosti nebo aspoň věcné dostatečnosti přezkoumávaných rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 4. 2018, č.j. 10 As 211-2017-47 a násl.). V nyní projednávané věci jsou však vady napadeného rozhodnutí ve svém souhrnu takového rázu a intenzity, že způsobují jeho nepřezkoumatelnost. Žalovaný v napadeném rozhodnutí neuvedl prakticky žádné úvahy, z nichž by bylo seznatelné, jak se vypořádal s odvolacími námitkami. Soud proto přisvědčil žalobní námitce, v níž žalobkyně brojí proti tomu, že se žalovaný nevypořádal s její odvolací argumentací.
36. Žalobkyně dále v podané žalobě namítala, že se žalovaný nevypořádal s většinou důkazních návrhů, zejména s návrhy na provedení svědeckých výslechů.
37. K tomu soud obecně uvádí, že správní orgán pochopitelně není povinen provést všechny navržené důkazy. Je však vždy povinen náležitě odůvodnit, z jakých důvodů navrhovaný důkaz neprovedl tak, aby bylo zaručeno právo na spravedlivý proces účastníka řízení (rozsudek NSS ze dne 2. 12. 2009, č.j. 1 Afs 77/2009-114). Nevyhovění návrhu na provedení důkazu lze odůvodnit pouze tím, že tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení, že důkaz není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost nebo že je nadbytečný (rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, č.j. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS).

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

38. Z obsahu správního spisu soud ověřil, že jednotlivé důkazní návrhy jsou v podaném odvolání uváděny systematicky pod konkrétní odvolací argumentací, a jsou uvozeny slovem „důkaz“. Ač jsou některé důkazní návrhy činěny opakovaně, některé jsou navrženy příliš obecně (např. „důkaz: ortomapa, zákresy DPB, LPIS na str. 23 odvolání) a některé pouze odkazují na listinu, která je součástí správního spisu, má soud za to, že je v případě většiny důkazů jednoznačně určitelné, ke kterému důkaznímu tvrzení se ten který důkazní návrh vztahuje a jaká skutečnost jím má být ověřena.
39. Soud tedy nesouhlasí s obranou žalovaného formulovanou ve vyjádření k žalobě, že je nezjistitelné, k jakým konkrétním tvrzením se důkazní návrhy upínají. Kupříkladu na str. 14 odvolání žalobkyně navrhla výslechy svědků (které dostatečným způsobem označila) a výslovně uvedla, že navržené výslechy svědků mají prokázat výskyt škůdce v jejích sadech. K prokázání toho, se žalobkyně snažila ohlásit poškození dosazovaného zimolezu suchem a hraboši, pak na str. 21 odvolání navrhla k důkazům konkrétní ohlášení vyšších mocí. O těchto tvrzeních a důkazních návrzích nelze tvrdit, že se dané věci ani náznakem netýkají. Žalovaný tak měl povinnost se důkazními návrhy zabývat (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 9. 11. 2023, č.j. 15 Af 2/2022-218).
40. Je skutečností, že žalovaný se jednotlivými důkazními návrhy žalobkyně, vyjma důkazu znaleckým posudkem a odbornými posudky ÚKZÚZ z roku 2021, v napadeném rozhodnutí nezabýval. Nezdůvodnil, proč nepovažoval za potřebné provést ani ty z nich, jež se nepochybně týkají okolností relevantních pro posouzení žalobkynina nároku na dotaci. Tuto skutečnost nemůže žalovaný zhojit tím, že následně v soudním řízení uvede, že důkazní návrhy nebyly způsobily zvrátit nosné důvody napadeného rozhodnutí. Tento názor měl případně vtělit přímo do něj.
41. S přihlédnutím k výše uvedenému tedy soud přisvědčil i žalobní námitce vytýkající žalovanému, že se v napadeném rozhodnutí nevypořádal s navrženými důkazními prostředky.
42. Na základě uvedených důvodů tak soud uzavírá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
43. Jelikož nepřezkoumatelnost představuje vadu bránící věcnému přezkumu napadeného rozhodnutí, nemohl se soud zabývat dalšími žalobními námitkami. Takový postup by byl předčasný. Soud totiž nemůže nahrazovat činnost veřejné správy a sám posuzovat žalobkynin nárok na dotaci. Může jen posoudit zákonnost konkrétního napadeného rozhodnutí.

V. Závěr a náklady řízení

44. Soud shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Věc dle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení (výrok I.). Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaný ve svém dalším rozhodnutí řádně, tj. dostatečně podrobně, individualizovaně a na základě pečlivého zhodnocení provedených důkazů (případně po doplnění dokazování) odůvodní svůj náhled na porušení, resp. splnění či nesplnění jednotlivých dotačních podmínek, a to ve vztahu k jednotlivým námitkám žalobkyně. Pečlivě zdůvodní svůj názor týkající se zúžení uznaného rozsahu ohlášené vyšší moci a žalobkyni vysvětlí, zda je její námitka stran rozdílné správní praxe ve vztahu k dodatečnému zúžení rozsahu vyšší moci případná či nikoli. Pokud žalovaný neprovede všechny žalobkyní navržené důkazy,

neopomene ve svém dalším rozhodnutí ozřejmit důvody, které ho k tomu vedly (§ 51 a § 52 správního řádu).

45. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. (výrok II). Žalobkyně byla ve věci úspěšná, má proto právo na náhradu nákladů řízení. Náklady sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3.000 Kč. Žalobkyni nezastupoval advokát, žádné důvodně vynaložené náklady v tomto řízení dále neprokázala.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 6. května 2026

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.